

BÖLÜM 1

DÜNYA EKONOMİK FORUMU KÜRESEL REKABET RAPORU ÇERÇEVESİNDE TÜRKİYE VE BRICS ÜLKELERİNİN ULUSLARARASI REKABET GÜCÜ KARŞILAŞTIRILMASI

Doç. Dr. Mustafa Cem KIRANKABEŞ¹

¹ Balıkesir Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İktisat Bölümü,
Balıkesir, Türkiye. ckirankabes@balikesir.edu.tr ORCID: 0000- 00002-0807-5897

GİRİŞ

Uluslararası Rekabet iktisadi anlamda sürekli gündemde olan bir inceleme alanıdır. Küresel rekabetçilik konusunda firma, endüstri ve ülke bazında farklı kurumlarının ve enstitülerin çalışmaları bulunmaktadır. Orta Doğu-Kuzey Afrika ve OECD ülkelerini kapsayan MENA-OECD Rekabet Edebilirlik Programı² (MENA-OECD Competitiveness Programme) ve İsviçre kökenli bağımsız bir akademik kurum olan Yönetim Geliştirme Enstitüsünün (The Institute for Management Development-IMD), Dünya Rekabet Edebilirlik Merkezi³ (World Competitiveness Center-WCS) bunlara örnek verilebilir.

Ülke ve bölgelerin rekabetçilik düzeylerinin ölçülmesi anlamında en kapsamlı çalışmalardan biri de Dünya Ekonomik Forumu (World Economic Forum-WEF) tarafından periyodik olarak yayımlanan Küresel Rekabet Raporudur (Global Competitiveness Report). Dünya Ekonomik Forumu merkezi İsviçre’de olan kamu- özel sektör iş birliği ile oluşturulmuş uluslararası bir organizasyondur. Dünya Ekonomik Forumu şu an halen yönetim kurulu başkanlığını yürütmekte olan Klaus Schwab tarafında 1971 yılında kâr amacı gütmeyen bir vakıf olarak kurulmuştur. Dünya Ekonomik Forumu, bağımsızdır, tarafsızdır ve yapmış olduğu faaliyetlerinde herhangi bir özel çıkar gütmemektedir. Dünya Ekonomik Forumu periyodik olarak küresel

² MENA-OECD Rekabet Edebilirlik Programı hakkında detaylı bilgiye <https://www.oecd.org/mena/competitiveness/> adresinden ulaşılabilir.

³ Yönetim Geliştirme Enstitüsünün, Dünya Rekabet Edebilirlik Merkezi hakkında detaylı bilgiye <https://www.imd.org/centers/world-competitiveness-center/> adresinden ulaşılabilir.

rekabet raporu hazırlamanın yanında, Siber Güvenlik Merkezi, Doğa ve İklim Merkezi, Yeni Ekonomi ve Toplum Merkezi, İklim Eylem Platformu gibi çalışma grupları altında çok geniş bir yelpazede çalışmalarını sürdürmektedir.

Uluslararası bir kuruluş olan Dünya Ekonomi Forumu, Davos örneğinde olduğu gibi çeşitli alanlarda dünya liderlerini, uluslararası şirket yöneticilerini, akademisyenleri ve sivil toplum kuruluşlarından temsilcileri sorunları müzakere etmek üzere bir araya getirmeyi hedef edinmişti.

Bu anlamda Dünya Ekonomik Forumunun yapmış olduğu önemli çalışmalardan biri de ülkelerin rekabet güçlerini değerlendiren bir endeks oluşturmaktır. Dünya Ekonomik Forumu, Küresel Rekabet Raporu (Global Competitiveness Report-GCR) adı ile yayınladığı raporlarda, periyodik olarak ülkelerin küresel rekabet güçlerini bir dizi kritere göre değerlendirilmektedir. Küresel Rekabet Raporu, değerlendirmeye almış olduğu ülkelerin vatandaşlarına ne düzeyde refah sağlayabildiğini ölçmeye yönelik olarak hazırlanmaktadır. Küresel Rekabet Edebilirlik Raporu 2004 yılından 2018 yılına kadar, Prof. Dr. Xavier Sala-i-Martin ve diğer bir akademisyen olan Dr. Elsa V. Artadi tarafından geliştirilen Küresel Rekabet Edebilirlik Endeksi metodolojisine kullanarak hazırlanmıştır.

Küresel Rekabet Raporunun hazırlanmasında kullanılan metodolojide 2018 yılında değişikliğe gidilmiştir. Bu değişiklikle endeksin güncel ekonomik yapıya daha uygun hale getirilmesi hedeflenmiştir. “Küresel Rekabet Endeksi 4.0” adı verilen yeni endeks ile küresel ekonomi için

önemli bir aşama olan Endüstri 4.0 döneminin özelliklerini de değerlendirme kriterlerine dahil etmiştir (Hünler, 2017).

Küresel Rekabetçilik Endeksi 4.0'ın temel amacı, bir yandan 2008 krizinin, bir yandan da 4. Sanayi Devriminin harekete geçirdiği uzun dönemli dinamikleri rekabet gücü tanımına katmak ve böylece ekonomi politikaları için yeni bir kıyaslama aracı yaratmaktır. İlk defa 2018 raporunda kullanılmaya başlanan yeni endekste, 4. Sanayi Devrimi'nin dört ana kavramı olan esneklik (resilience), çeviklik (agility), inovasyon ekosistemleri (innovation ecosystems) ve insan odaklı yaklaşım (human centric approach) kavramları doğrultusunda 12 yeni bileşen kullanılmıştır (TÜSİAD-Sabancı Üniversitesi Rekabet Forumu, Küresel Rekabet Raporu-2019).

Rapor kapsamında 2019 yılında dünya GSYH toplamının %99'unu oluşturan 141 ülke incelemeye alınmıştır. Raporun hazırlanmasında ülkeler ve uluslararası örgütlerce yayınlanmış çok sayıda verinin yanı sıra ülkelerin tamamını kapsayacak şekilde 2019 yılı için yaklaşık 15 bin firmaya uygulanan anket sonuçlarını da kullanılmıştır (Küresel Rekabetçilik Raporu 2019, VII).

Bu çalışmada ilk olarak uluslararası rekabet gücü araştırmaları hakkında bilgi verilecek ve Küresel Rekabetçilik Endeksi 4.0'ın ana bileşenleri veya diğer bir tanımla değerlendirme kriterleri incelenecektir. Daha sonra Türkiye ve BRIC ülkelerinin rekabetçilik güçleri 2019 yılında yayınlanan Küresel Rekabetçilik Raporu doğrultusunda karşılaştırmalı olarak değerlendirilecektir.

1. ULUSLARARASI REKABET GÜCÜ ARAŞTIRMALARI

Rekabet gücü (competitiveness) kavramı genel olarak literatürde; firma, endüstri ve uluslararası düzeyde olmak üzere üç farklı düzeyde ele alınmakta ve tanımlanmaya çalışılmaktadır (Kesbiç ve Ürüt, 2004). Literatürde uluslararası rekabet gücü iki farklı metrolojiye göre analiz edilmektedir. Bunlar Mikro ve Makro bakış açısıdır. Mikro bakış açısı işletmeler veya sektörler arasındaki rekabet ve bu rekabetin ulusal/uluslararası pazardaki etkileri incelememektedir. Makro bakış açısı ise ülkelerin uluslararası rekabeti üzerine yoğunlaşmaktadır (Çivi ve diğerleri, 2008, s:3). Daha önce de ifade edildiği gibi uluslararası rekabetçilik konusunda firma, endüstri ve ülke bazında farklı eğitim kurumlarının ve enstitülerin hazırlamış olduğu tanımlar ve çalışmalar bulunmaktadır.

Yukarıda belirtildiği gibi Mikro bakış açısında işletmeler veya sektörler arasındaki rekabet ve bu rekabetin ulusal/uluslararası pazardaki etkileri incelememektedir. Bu bakış açısına örnek olarak Michael Porter'ın elmas modeli örnek verilebilir. Michael Porter (1990) Ulusların Rekabet Avantajı (The Competitive Advantage of Nations) adlı çalışmasında firma, sektör ve bölge bazında nasıl rekabetçilik avantajları oluşturabileceği üzerine yoğunlaşmıştır. Porter kitabında 10 ülkeden 100'ün üzerinde sektörü ihracat pazar paylarını dikkate alarak incelemiş ve sektörlerin rekabet edebilirliklerini Elmas Modeli⁴ (Porter Diamont Model) ile açıklamıştır. Porter bu

⁴ Prof. Dr. Michael Porter tarafından geliştirilen Elmas Modeli hakkında detaylı bilgiye <https://www.isc.hbs.edu/competitiveness-economic>

çalışmasında ülkelerin uluslararası rekabet gücü elde etmesinin organizasyon yeteneklerine ve yenilik yapma güçlerine bağlı olduğunu vurgulamaktadır. Firmalar rekabetçilik yolu ile rakiplerine göre avantaj elde ederler.

Endüstriyel kümelenmeler birçok akademisyen tarafından, belirli bir coğrafik bölgede yoğunlaşmış, birbirine hem dikey (tedarikçileri ve müşterileriyle ilişkileri olan) hem yatay (teknoloji, insan kaynakları gibi ortak kaynakları paylaşan) şekilde bağlı endüstriyel gruplar olarak tanımlanmaktadır (Porter, 1990, 2000; Feser ve Bergman, 2000; Feser, 2005). Kümelenme konusundaki ilginin dönüm noktasının Michael Porter'ın çalışmaları olduğu kabul edilmektedir (Kırankabeş, 2019, s:15).

Küresel Rekabet İndeksi ülkelerin rekabetçilik düzeylerini ve küresel anlamda güçlerini ortaya koyan bir değerlendirme aracıdır (Kırankabeş, 2006, s.238). Ülkemizin uluslararası rekabet gücü anlamında daha ön sıralarda olabilmesi için çokuluslu firmalara ve sektörel kümelenmelere ihtiyacı vardır (Kırankabeş, 2019, s:15).

Makro bakış açısı yöntem olarak ülkenin geneline ait göstergeleri değerlendirerek yapılmaktadır. Örneğin MENA-OECD Rekabet Edebilirlik Programı (MENA-OECD Competitiveness Programme), Yönetim Geliştirme Enstitüsünün (The Institute for Management Development-IMD), Dünya Rekabet Edebilirlik Merkezi⁵ (World

development/frameworks-and-key-concepts/Pages/the-diamond-model.aspx adresinden ulaşılabilir.

⁵ Yönetim Geliştirme Enstitüsünün hakkında detaylı bilgiye <https://www.imd.org/centers/world-competitiveness-center/> adresinden ulaşılabilir.

Competitiveness Center-WCS) ve çalışmamızın ana temasını oluşturan Dünya Ekonomik Forumunun (World Economic Forum-WEF) Küresel Rekabetçilik Endeksi (Global Competitiveness Index-GCI) uluslararası rekabetçilik anlamında makro bakış açısına örnek verilebilir.

Orta Doğu-Kuzey Afrika ve OECD ülkelerini kapsayan uluslararası rekabetçilik hususunda bu ülkelerinin gelişimine katkı sağlamayı hedefleyen MENA-OECD Rekabet Edebilirlik Programı Orta Doğu-Kuzey Afrika ve OECD ekonomileri arasında bilgi, uzmanlık ve iyi uygulamaları paylaşmak için stratejik bir ortaklıktır. Programın amacı, bölge genelinde kapsayıcı, sürdürülebilir ve rekabetçi ekonomilerin gelişimine katkıda bulunmaktır. Bu kapsamda, Orta Doğu-Kuzey Afrika ülkelerinde ekonomik kalkınma ve istihdam için itici güçler olarak yatırımı, özel sektör gelişimini ve girişimciliği harekete geçirmeye yönelik reformları desteklemektedir. Ayrıca beşerî sermayesini desteklemek adına gençlerin ve özellikle kadınların eğitimi konusunda çalışmalar yürütmektedir.

Yönetim Geliştirme Enstitüsünün, Dünya Rekabet Edebilirlik Merkezi ülkeler için rekabetçiliği kazananlar ve kaybedenlerle sonuçlanmayan bir ilerleme yolu olarak tanımlamakta ve iki ülke rekabet ettiğinde her ikisinin de bu süreçte ilerleme kaydedebileceğini vurgulamaktadır. Dünya Rekabet Edebilirlik Merkezi, 58 ülkedeki ortaklardan oluşan bir ağ ile çalışmaktadır. Bu anlamda hükümetlere, iş dünyasına ve akademik çevrelere; Dünya Rekabetçilik Endeksi, bölgelere veya ülkelere yönelik özel rekabetçilik raporları ve yine kendilerinin

hazırladıkları rekabetçilik veri tabanı gibi hizmet ve raporlar sunmaktadır.

İlk olarak 1989'da yayınlanan IMD Dünya Rekabet Edebilirlik Yıllığı (WCY), kapsamlı bir yıllık rapor ve ülkelerin rekabet edebilirliği konusunda dünya çapında bir referans noktasıdır. Dünya Rekabetçilik Endeksi değerlendirme kapsamına aldığı ekonomilerin rekabetçilik düzeyini ölçerken 334 adet kriter kullanmaktadır. Bu kriterler iş dünyası, devlet kurumları ve akademisyenlerden alınan geri bildirimler kullanılarak belirlenmiştir. Kriterler, yeni bir teori geliştirildiğinde, yeni araştırma sonuçları ve/veya yeni veriler kullanıma sunuldukça düzenli olarak gözden geçirilmekte ve güncellenmektedir.⁶

Dünya Ekonomik Forumunun periyodik olarak yayınladığı Küresel Rekabet Endeksi değerlendirme kapsamında bulunan ülkelerin, rekabetçilik puanlarına göre sıralandığı bir endekstir. Ülkelerin rekabetçilik puanları 12 temel başlıkta oldukça komplike bir metodolojiye göre ölçülür. Bu 12 temel başlık ikinci bölümde detaylı olarak açıklanacaktır.

2. KÜRESEL REKABETÇİLİK ENDEKSİ 4.0 HESAPLAMASINDA KULLANILAN BİLEŞENLER

Dünya Ekonomik Forumu 1971 yılında Klaus Schwab başkanlığında kâr amacı gütmeyen bir vakıf olarak kurulmuştur. Merkezi Cenevre,

⁶ Dünya Rekabetçilik Endeksi hakkında detaylı bilgiye <https://www.imd.org/centers/world-competitiveness-center/rankings/world-competitiveness/> adresinden ulaşılabilir.

İsviçre'dedir. Dünya Ekonomik Forumu, misyonunun bir parçası olarak paydaş kuruluşlar ile iş birliği halinde bir dizi küresel sorunu ayrıntılı olarak incelemekte ve periyodik olarak oldukça kapsamlı hazırlanmış raporlar yayınlamaktadır. Dünya Ekonomik Forumunun en çok dikkat çeken yayınları arasında Küresel Rekabet Edebilirlik Raporu (The Global Competitiveness Report), Küresel Riskler Raporu (The Global Risks Report) ve Küresel Cinsiyet Uçurumu Raporu (The Global Gender Gap Report) sayılabilir.

Dünya Ekonomik Forumunun Türkiye'deki paydaş kuruluşu TÜSİAD- Sabancı Üniversitesi Rekabet Forumudur. Rekabet Forumu TÜSİAD ve Sabancı Üniversitesi'nin ortak girişimi ile 2003 yılında kurulmuş bir araştırma merkezidir (TÜSİAD-Sabancı Üniversitesi Rekabet Forumu, Küresel Rekabet Raporu-2019).

Dünya Ekonomik Forumu, Küresel Rekabet Endeksini hesaplarken aşağıda tabloda verilmekte olan 12 ana bileşene göre ülkelere ait skorları hesaplamakta ve ülkeleri rekabet edebilirlik düzeylerini gösteren bu skora göre sıralamaktadır. Tablo 1'de görüldüğü gibi her bir ana bileşenin toplam skor içindeki ağırlığı eşittir. Tabloda görülen 12 ana bileşen altında toplam 103 adet alt bileşen bulunmaktadır.

Tablo 1: Küresel Rekabet Endeksi 4.0 Hesaplanmasında Kullanılan Ana Bileşenler ve Ağırlıkları⁷

Temel Kategoriler		Ana Bileşenler	Ağırlığı
Rekabetçiliğe Olanak Sağlayan Çevre Koşulları	Bileşen 1	Kurumlar (Kurumsal Yapılanma)	8.3%
	Bileşen 2	Altyapı	8.3%
	Bileşen 3	Bilgi ve İletişim Teknolojileri	8.3%
	Bileşen 4	Makroekonomik İstikrar	8.3%
Beşerî Sermaye	Bileşen 5	Sağlık	8.3%
	Bileşen 6	Beceriler (Yetkinlikler)	8.3%
Piyasalar	Bileşen 7	Mal Piyasası	8.3%
	Bileşen 8	İşgücü Piyasası	8.3%
	Bileşen 9	Finansal Sistem	8.3%
	Bileşen 10	Piyasa Büyüklüğü	8.3%
Yenilikçilik Ekosistemi	Bileşen 11	İş Dünyasının Dinamizmi	8.3%
	Bileşen 12	Yenilikçilik Kabiliyeti	8.3%

Kaynak: Küresel Rekabetçilik Raporu 2019, s: 2

Dünya Ekonomik Forumunun 2019 yılında yayınlamış olduğu Küresel Rekabetçilik Raporunda, Rekabetçilik gücü üzerinde durulan ana

⁷ Küresel Rekabet Endeksi 4.0 Hesaplama yöntemi hakkında aşağıda verilen linkten daha detaylı bilgi alınabilir. <https://www3.weforum.org/docs/GCR2018/04Backmatter/3.%20Appendix%20C.pdf>

temalar Őu Şekilde sıralanmaktadır. Her lke eŐ zamanlı olarak rekabetçi duruma gelebilir. Biri diğerine engel değildir. Rekabetçilik sıfır toplamlı bir oyun değildir. lkeler küresel ekonomisinin yavaŐlamasına hazırlıklı değiller. Politika yapıcılarının ekonomik geliŐme için sadece parasal politikalarla mücadele vermesi ekonomik geliŐmeyi sürdürmek anlamında yeterli değildir. Ülkelerin verimlilik artışı ve yatırım artışı için özendirici alternatif politikalara yönlenmesi gereklidir. Özellikle ekonomik büyüme hızı yavaŐlamıŐ, geliŐmiŐ ülkelerde ekonomik büyümenin canlandırılması için yatırımları teŐvik edici politikaların hayata geçirilmesi önem arz etmektedir. Bu anlamda kurumlarını güçlendiren, beŐerİ sermaye, yenilikçilik kapasitesi ve iŐ ortamını iyileŐtiren ekonomilerin küresel durgunluk ile mücadele etme konusunda ne geçecekleri belirtilmektedir. Ayrıca raporda az geliŐmiŐ ve geliŐmekte olan ülkelerin kırılğan yapıları onları her zamandan daha fazla ekonomik Őoklara karŐı savunmasız hale getirdiği vurgulanmaktadır (Küresel Rekabetçilik Raporu 2019).

Dünya Ekonomik Forumu tarafından 2019 yılında yayınlanan Küresel Rekabetçilik Endeksinde ilk üç sıraya Singapur, ABD ve Hong Kong yerleŐti. 2018 yılı ile kıyaslandığında ilk iki yer deĐiŐtirirken 2018 yılında 7. Sırada yer alan Hong Kong büyük bir sıçrama yaparak 3. sıraya yerleŐmiŐtir. 2019 yılı Rekabet gücü sıralamasındaki ilk 10 lke Tablo 2’de görülmektedir.

Tablo 2: Küresel Rekabetçilik Endeksi 4.0 İlk On Sıradaki Ülkelerin Listesi

Küresel Rekabetçilik Endeksi 4.0	2019 Sıralaması	2018 Sıralaması
Singapur	1	2
Amerika Birleşik Devletleri	2	1
Hong Kong	3	7
Hollanda	4	6
İsviçre	5	4
Japonya	6	5
Almanya	7	3
İsveç	8	9
İngiltere	9	8
Danimarka	10	10

Kaynak: Kaynak: Küresel Rekabetçilik Raporu 2019, s: xiii

Dünya Ekonomik Forumu tarafından 2019 yılında yayınlanan Küresel Rekabetçilik Endeksinde Türkiye 61. sırada yer alarak 2018 yılı ile kıyaslandığını genel puanın cüzi bir miktar arttırarak (+0,5 puan) 61. sıradaki yerini korumuştur. 2019 yılı değerlendirmesinde Küresel Rekabet Endeksindeki sırasında değişiklik olmaz iken Türkiye, bazı bileşenlerde önemli ilerleme kaydederken bazı bileşenlerde güç kaybı yaşamıştır. Örneğin makroekonomik ortamındaki bozulma endekste yer alan Ekonomik İstikrar bileşenini önemli düzeyde olumsuz etkilemiştir. Türkiye 2018 yılı ile kıyaslandığında ekonomik istikrar bileşeninde (-6,1) puan geriye düşmüş ve 129. sıraya gerilemiştir.

Türkiye'nin 2019 yılı performansı ve BRICS ülkeleri ile karşılaştırması çalışmanın 3. Bölümde detaylı olarak yapılmaktadır.

3. TÜRKİYE VE BRIC ÜLKELERİNİN ULUSLARARASI REKABET GÜCÜNÜ KARŞILAŞTIRILMASI

Çalışmamızda bu bölümünde 2019 yılı Küresel Rekabetçilik Raporu kullanılarak BRICS ülkeleri ile Türkiye'nin rekabetçilik düzeyleri karşılaştırılmıştır. BRICS ülkeleri arasında genel sıralamada en iyi skor 28. sırada yer alan Çin Halk Cumhuriyeti'ne aittir. Rekabetçilik konusunda en iyi ikinci performansı 43. sırada yer alan Rusya göstermiştir. Rusya'yı sırası ile 60. sırada yer alan Güney Afrika, 68. sırada yer alan Hindistan ve en son olarak 71. sırada yer alan Brezilya izlemiştir. Türkiye genel sıralamada 141 ülke arasında 61. sırada yer almaktadır. Bu skor Türkiye'nin rekabetçilik konusunda Brezilya ve Hindistan'dan daha iyi konumda olduğu ama Çin Halk Cumhuriyeti, Rusya Federasyonu ve Güney Afrika'nın arkasında olduğunu göstermektedir.

Bu genel sıralama ülkelerin rekabet gücü hakkında fikir verse de Küresel Rekabetçilik Endeksini oluşturan ana bileşenler ülkelerin küresel rekabet düzeyi hakkında daha ayrıntılı bilgi vermektedir. Aşağıda yer alan Tablo 3'te BRICS ülkeleri ve Türkiye'nin küresel rekabetçilik endeksi 4.0'daki genel sıraları ve ana bileşenlerden aldığı skorlar görülmektedir.

Tablo 3: BRICS ülkeleri ve Türkiye'nin Küresel Rekabetçilik Endeksi 4.0 Genel Sıralamaları ve Ana Bileşenlerinden Aldığı Skorlar

Küresel Rekabetçilik Endeksi 4.0 Ana Bileşenleri ve Genel Sıra (2019)	Türkiye	Brezilya	Rusya Fed.	Hindistan	Çin Halk Cum.	Güney Afrika
Kurumlar (Kurumsal Yapılanma)	71	99	74	59	58	55
Altyapı	49	78	50	70	36	69
Bilgi ve İletişim Teknolojileri	69	67	22	120	18	89
Makroekonomik İstikrar	129	115	43	43	39	59
Sağlık	42	75	97	110	40	118
Beceriler (Yetkinlikler)	78	96	54	107	64	90
Mal Piyasası	78	124	87	101	54	69
İşgücü Piyasası	109	105	62	103	72	63
Finansal Sistem	68	55	95	40	29	19
Piyasa Büyüklüğü	13	10	6	3	1	35
İş Dünyasının Dinamizmi	75	67	53	69	36	60
Yenilikçilik Kabiliyeti	49	40	32	35	24	46
Genel Sıra	61	71	43	68	28	60

Kaynak: Kaynak: Küresel Rekabetçilik Raporu 2019, s: xiii

Rekabetçilik anlamında BRICS ülkeleri ve Türkiye'nin en yüksek skorları aldıkları ana bileşen piyasa büyüklüğüdür. Piyasa büyüklüğü sıralamasında Dünya lideri Çin Halk Cumhuriyetidir. Bu alanda Hindistan 3. sırada, Rusya Federasyonu 6. sırada yer almaktadır. Türkiye piyasa büyüklüğü ana bileşeninde 13. sırada yer almaktadır. BRICS ülkeleri ve Türkiye'nin göreceli olarak başarılı oldukları ikinci bileşen yenilikçilik kabiliyetidir. Bu alanda Çin Halk Cumhuriyeti 24. sıradaki yeri ile BRICS ülkeleri arasında en iyi performansı

göstermektedir. Çin Halk Cumhuriyeti'ni 32. sıradaki yeri ile Rusya Federasyonu ve 35. sıradaki yeri ile Hindistan takip etmektedir. İnovasyon gücü veya diğer değişle yenilikçilik kabiliyeti ana bileşeninde Türkiye 49. sıradaki yeri ile BRICS ülkelerinin tamamının gerisinde kalmaktadır.

Küresel Rekabetçilik Endeksinde değerlendirilen tüm bileşenler arasında Türkiye'nin en kötü performans sergiledi alan 141 ülke içinde 129. sıradaki yeri ile makroekonomik istikrar alanıdır. Türkiye'den sonra makroekonomik istikrar kriterinde BRICS ülkeleri içinde en kötü performans 115. sıradaki Brezilya'ya aittir. Makroekonomik istikrar alanında diğer BRICS ülkeleri ilk 60 ülke içinde yer almaktadırlar.

Küresel rekabet gücü değerlendirmesinde Türkiye'nin iyi performans gösteremediği diğer bir alan işgücü piyasasıdır. Türkiye bu kritere göre 141 ülke arasında 109. sırada yer almaktadır. Bu skoru ile Türkiye BRICS ülkelerinin gerisinde kalmıştır.

Küresel Rekabetçilik gücü anlamında Türkiye, BRICS ülkeleri ile kıyaslandığında en iyi olduğu alan sağlık alanıdır. Sağlık alanında Türkiye, 40. sırada yer alan Çin Halk Cumhuriyeti'nin arkasından 42. sıradaki yeri ile başarılı bir performans sergilemiştir.

Türkiye'nin BRICS ülkelerinin genelinden daha başarılı olduğu diğer bir alan altyapı kriteridir. Türkiye 2019 yılı Küresel Rekabetçilik Endeksinde alt yapı kriterine göre 49. sırada yer almaktadır. BRICS ülkeleri arasında bu kritere göre en başarılı ülke Çin Halk Cumhuriyetidir.

Küresel rekabet gücü değerlendirmesinde, kurumsal yapılanma, bilgi ve iletişim teknolojileri, beceriler (yetkinlikler), mal piyasası, finansal sistem, iş dünyasının dinamizmi ana bileşenlerinde Türkiye ile BRICS ülkelerinin performansı 141 ülke arasında orta düzeyde yer almakta ve bu kriterlere göre ülkeler arasında çok büyük farklar bulunmamaktadır. Türkiye, değerlendirme kapsamındaki 141 ülke arasında kurumsal yapılanma ana bileşeninde 71. sırada, bilgi ve iletişim teknolojileri ana bileşeninde 69. sırada, beceriler (yetkinlikler) ana bileşeninde 78. sırada, mal piyasası ana bileşeninde yine 78. sırada ve finansal sistem ana bileşeninde 68. sırada yer almaktadır.

SONUÇ

Çalışmamızda Dünya Ekonomik Forumu, Küresel Rekabet Raporu çerçevesinde Türkiye ve BRICS ülkelerinin karşılaştırılması yapılmıştır. 2019 yılında yayınlanan Küresel Rekabetçilik Endeksinde Türkiye genel sırlamada 141 ülke arasında 61. sırada yer almaktadır. BRICS ülkeleri arasında rekabetçilik düzeyini gösteren genel sırlamada en iyi skor 28. sırada yer alan Çin Halk Cumhuriyeti'ne aittir. Rekabetçilik konusunda en iyi ikinci performansı 43. sırada yer alan Rusya göstermiştir. Rusya'yı sırası ile 60. sırada yer alan Güney Afrika, 68. sırada yer alan Hindistan ve en son olarak 71. sırada yer alan Brezilya izlemiştir. Bu skor Türkiye'nin küresel rekabet gücü konusunda Brezilya ve Hindistan'dan daha iyi konumda olduğu ama Çin Halk Cumhuriyeti, Rusya Federasyonu ve Güney Afrika'nın gerisinde olduğunu göstermektedir.

Küresel Rekabetçilik Endeksine göre göreceli olarak Türkiye'nin iyi performans gösterdiği ana bileşenler piyasa büyüklüğü, sağlık, altyapı ve yenilikçilik kabiliyeti olarak sıralanabilir. Küresel Rekabetçilik gücü anlamında Türkiye, BRICS ülkeleri ile kıyaslandığında en iyi olduğu alan sağlık alanıdır. Sağlık alanında Türkiye, 40. sırada yer alan Çin Halk Cumhuriyeti'nin arkasından 42. sıradaki yeri ile başarılı bir performans sergilemiştir.

Türkiye'nin BRICS ülkelerinin genelinden daha başarılı olduğu diğer bir alan altyapı kriteridir. Türkiye 2019 yılı Küresel Rekabetçilik Endeksinde alt yapı kriterine göre 49. sırada yer almaktadır. BRICS ülkeleri arasında bu kritere göre en başarılı ülke yine Çin Halk Cumhuriyetidir.

Küresel rekabet gücü değerlendirmesinde Türkiye'nin iyi performans gösteremediği alanlardan biri işgücü piyasasıdır. Türkiye bu kritere göre 141 ülke arasında 109. sırada yer almaktadır. Bu skoru ile Türkiye BRICS ülkelerinin gerisinde kalmaktadır. Küresel Rekabetçilik Endeksinde değerlendirilen tüm bileşenler arasında Türkiye'nin en kötü performansı sergiledi alan 141 ülke içinde 129. sıradaki yeri ile makroekonomik istikrar alanıdır. Bu sıra ile Türkiye, BRICS ülkeleri ile de kıyaslandığında oldukça kötü bir performans sergilemiştir (Küresel Rekabet Raporu-2019). Özellikle işgücü piyasasında ve makroekonomide yaşanan yüksek enflasyon vb. gibi sorunların çözüme kavuşturulması ileriki yıllarda Türkiye'nin uluslararası rekabet gücünün önemli düzeyde ilerlemesini sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- Çivi, E. Erol, İ. İnanlı, T. ve Erol, Ece D. (2008). Uluslararası Rekabet Gücüne Farklı Bakışlar. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(1), 1-22.
<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/69121>
- Dünya Ekonomik Forumu, <https://www.weforum.org/>
- Feser, E. J., ve Bergman, E. M. (2000). National industry cluster templates: A framework for applied regional cluster analysis. *Regional studies*, 34(1), 1-19.
- Feser, E. J. (2005). *Benchmark Value Chain Industry Clusters for Applied Regional Research*, IL: Regional Economics Applications Laboratory, University of Illinois at Urbana-Champaign.
- Hünler, A. (2017). İzmir Kalkınma Ajansı. Küresel Rekabet Endeksi ve Türkiye. <https://kalkinmaguncesi.izka.org.tr/index.php/2021/01/27/kuresel-rekabet-endeksi-ve-turkiye/>
- Kesbiç, C.Y. ve Ürüt, S. (2004). Rekabet Gücü ve Global Rekabette Türkiye'nin Yeri. *Finans-Politik&Ekonomik Yorumlar Dergisi*, Sayı: 483, 56-59.
- Kırankabeş, M. C. (2006), Küresel Rekabet Gücü Boyutunda AB Ülkeleri ile Türkiye'nin Karşılaştırmalı Analizi, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı 16, 231-254.
- Kırankabeş, M. C. (2019). *Kümelenme Yaklaşımı, Teori, Politika ve Uygulama Örnekleri*. Gazi Kitabevi.
- Küresel Rekabetçilik Raporu 2019, https://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2019.pdf
- MENA-OECD Rekabet Edebilirlik Programı, <https://www.oecd.org/mena/competitiveness/>
- Porter, M.E. (1990). *The Competitive Advantage of Nations*, New York: A Division of Macmillan Inc.

Porter, M.E. (2000). Location, Competition and Economic Development: Local Clusters in a Global Economy. *Economic Development Quarterly*, 14(1), 15-34.

TÜSİAD-Sabancı Üniversitesi Rekabet Forumu, <https://ref.sabanciuniv.edu/tr/dunya-ekonomik-forumu-kuresel-rekabet-raporu-2019>

Yönetim Geliştirme Enstitüsünün, Dünya Rekabet Edebilirlik Merkezi <https://www.imd.org/centers/world-competitiveness-center/>